Sünnete Uyğun Secde

Yazar:

Cafer SUBHANİ

Türkçe

2009-10-28 07:32:19

Sünnete Uyğun Secde Sünnete Uyğun Secde

Sünnete Uyğun Secde

Cafer SUBHANİ

ÖNSÖZ

Toprağa Secde, Tevazu ve Küçülmenin En Yüce Tecellisi

Yerinde ispatlandığı üzere, “mümkün varlığ”ın hakikati, “rububiyet makamı”na “bağlılık”tan başka bir şey değildir. Eğer bu hakikat, “mümkün varlıklar”dan alınacak olursa, artık geriye “mümkün varlık” diye bir şey kalmaz.

Nitekim, Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmaktadır: “Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaç olanlarsınız; Allah ise, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve bütün övgülere layık olandır.”[1]

Bu yüzden; kendini tanıma, Allah'ı tanımanın esasıdır diyebiliriz. Zira “nefsin hakikati” hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Allah'a bağımlılığın kendisidir. O halde, insanın kendini kamil bir şekilde tanıyıp da bağımlı olduğu şeyi tanımaması mümkün değildir?

Neticede; kendini unutma, Allah'ı unutmaya ve O’ndan gaflet etmeye sebep olur. Nitekim Allah Teala, Kur’an’da şöyle buyuruyor: “O kimseler gibi olmayın ki, Allah’ı unuttular da, O da kendilerini onlara unutturdu...”[2]

Düşünürlerin kesin delille ispatladığı bu gerçeğe, marifet ehli kimseler de, seyr-u süluk yoluyla varmış ve kalp gözüyle onu müşahede etmişlerdir. Bu iki grup dışındaki halk kesimi ise, fıtrat yoluyla bunu anlamıştır.

Bu nedenle, Allah'ı tanıma ve O’nun karşısında eğilme ve küçülme hissi insanların ruhi boyutlarından birini oluşturmaktadır. Bu his, tüm beşeri medeniyetlerde çeşitli şekillerde kendini göstermiş ve bu doğrultuda bütün semavi dinlerde namaz ve benzeri birtakım ibadetler öngörülmüştür.

Bu ibadetler, hakikatte, düşünürlerin akli, ariflerin şuhudi (kalp müşahedesiyle olan) ve bayağı insanların fıtri idraklerinin somutlaşması ve kendilerine varlık nimetini bahşeden o büyük kudret karşısında eğilip küçülmelerinin ifadesidir.

Önceki dinlerin özü ve de en kâmili olan İslam dini, namazı yasamakla, bu hissi özellikle somutlaştırmıştır. Namaz, Allah tarafından yasanan bir ibadet olduğu için, tüm şartları ve özellikleri de Allah tarafından belirlenmelidir. Buradan hareketle Caferi fıkhında, namaz kılan kimsenin, sadece yer (taş ve toprağa) veya yiyecek ve giyecekler dışında yerden biten şeyler üzerine secde edebileceği sabit olmuştur.

Caferi fıkhında namaz kılan kimsenin, bu şarta riayet etmesi gerekir. Bunun felsefesi ise şudur: Yer veya yerden biten şeyler üzerine secde etmek, insanın Allah karşısında tevazu ve küçülmesinin en yüce tecellisidir. Zaten namaz da bunun için yasanmamış mıdır? Halbuki altın, gümüş, kıymetli sergi veya elbiseler üzerine edilen secdede böylesine kamil bir tevazu ve küçülmenin olacağı düşünülemez.

Ancak genellikle bu şart, evlerde, iş yerlerinde veya nakliye araçlarında mevcut olmadığı için, Ehl-i Beyt mektebine uyan Şii Müslümanlar özel bir şekilde hazırlanmış (türbet veya mühür dedikleri) bir toprak parçasını yanlarında bulundurarak namaz zamanında bu toprağa secde eder ve böylece gerekli olan bu şartı yerine getirmiş olurlar. Böyle bir iş de hiçbir zaman bidat sayılamaz.

Zira bu, sahabe arasında da amel edilmiş olan bir iştir. Hatta böyle bir şey, insanın tüm şartlarda namazını kamil bir şekilde yerine getirebilmesi için bir zorunluluktur.

Bu iş, evde bir miktar temiz toprağı bir kese veya bez bir torba içerisinde bulundurup teyemmümle mükellef olduğumuz zaman ona teyemmüm etmemize benzer. Zira bilindiği gibi, her zaman için temiz ve kuru toprak bulmak mümkün değildir.

Ama Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz, toprağın üzerine secde etmenin felsefesini bilmediklerinden ve de bu işin sahabe ve tabiinden olanlar arasında da yaygın olduğundan haberleri bulunmadığından dolayı, bu kitapta türbet (toprak parçası) üzerine secde etmenin felsefesini açıklamaya çalışmışızdır.

Eğer dikkat ve insafla incelenirse bunun aksini yapanların bu ilahi farizenin (namazın) eda keyfiyetinde tecdid-i nazar edecekleri kanısındayız. İlginç olan şudur ki, birçok cahil kimseler, Şiilerin türbete ibadet ettiğini sanıyorlar. Halbuki Şiiler toprak parçasının üzerine secde etmekle Allah'ın huzurunda tevazu ve küçülmenin en üstün mertebesini göstererek, sadece Allah'a ibadet etmektedirler.

Şia hariç diğer bütün İslami gruplar, her şey üzerine secde etmektedirler. Şia'da ise sadece şu iki şeyden birinin üzerine secde etmek caizdir:

1-Yer

2- Yerden biten şeyler (yiyecek ve giyecekler dışında)

Nasıl ki onların yün, ipek ve benzeri şeyler üzerine secde etmesi, onların bu şeylere tapmaları anlamını taşımıyorsa, Şii Müslümanların toprak parçası üzerine secde etmeleri de hiçbir zaman buna ibadet ettikleri anlamına gelmemektedir.

Sizler bu konunun tafsilatını bu kitapta görecek ve okuyacaksınız. Biz kitabın değerli müellifi ve alim yazarı Seyyid Rıza Hüseynineseb'e teşekkür eder, bu hususta gösterdiği dikkat ve çabasını ve tahammül ettiği zorlukları takdir ederiz.

Aynı zamanda sürekli istek ve teşvikleriyle bu kitabın yazılmasına vesile olan Hacı Hasan Muhammedi-i Perviziyanın şahıslarına teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

"Hayra sebep olan, hayrı işleyen gibidir" hükmünce, onun da müellif ile bu hizmetin sevabına ortak olmasını ümit ederiz.

Bu kitabın Müslümanlar arasında vahdet ve anlaşmaya vesile olmasını Yüce Allah'tan temenni ederiz.

İmam Sadık (a.s) Müessesesi, KUM

25 Muharrem 1411 (16 Ağustos 1990)

GİRİŞ

Secde, İslam kültüründe âlemlerin yaratıcısı karşısında tevazu ve küçülmenin tecellisi ve kulluğun en doruk noktasıdır.

Kur'an-ı Kerim, sadece insanları değil, bütün varlıkları Allah için "secde edenler" olarak tanıtmakta ve şöyle buyurmaktadır:

"Göklerde ve yerde ne varsa, (hepsi) Allah'a secde eder."[3]

Bütün dünya Müslümanları, namazın her rekatında iki secdenin farz kılındığı ve bunun İslam'ın zaruriyatından olduğu konusunda aynı düşünceye sahiptirler. Sadece keyfiyet ve hükümleri hususunda farklı görüşlere sahiptirler.

Kur'an'ın ve Peygamber'in sünnetinin gerçek takipçileri olan Şiiler, Resulullah (s.a.a)'in hadisleri, Ehl-i Beyt'inin buyrukları ve ashabın ameline uyarak sadece yer ve yerden bitenler üzerinde (yiyecekler ve giyecekler hariç) Allah'a secde edilmesi gerektiğine inanmaktadırlar.

Fakat Sünni Müslümanlar, secde yerinin kapsamını daha bir genişleterek namazda

mezkur şeyler (giyecek ve yiyecek şeyler) üzerine de secde edilmesinin caiz olduğuna inanmışlardır.

Ancak ne var ki, her iki Müslüman grup da sadece Allah karşısında eğilmekte ve O'nun emri ve rızası için secde etmektedirler. Bu hususta aralarında hiçbir ihtilaf yoktur.

Bu yüzden toprak veya kutsal bir yerden alınan bir toprak parçası üzerine secdenin, bir nevi ona ibadet ve de şirk olduğunu zanneden bazı yazarların sözleri asılsız ve anlamsız bir kuruntudan başka bir şey değildir.

Burada meselenin daha çok açıklığa kavuşması için Şia'nın görüşünü yansıtan konuları sizlere açıklamaya çalışacağız.

BİRİNCİ BÖLÜM

Şia'nın Görüşü

Allah'a secdeyi Peygamber'in sünnet ve siretine uyarak, sadece yere ve yerden bitenler üzerine (yenilecek ve giyilecekler dışında) caiz bilen Ehl-i Beyt mektebinin takipçileri, Allah'ın karşısında daha fazla tevazu göstermek için toprak parçası üzerine secde etmeyi tercih etmektedirler.

Zira insanın Allah karşısında tevazusunun işareti olan toprağın üzerine secde etmesi, insana kulluk makamında daha da bir kuvvet ve güç bağışlamakta ve onu yaratılışın yüce hedefine daha da yakın kılmaktadır.

Bazıları türbetin (toprak parçası) üzerine secdenin bir nevi ona ibadet ve de şirk olduğunu zannetmiş ve "Şiiler neden türbete secde ediyorlar?" diye itirazda bulunmuşlardır.

Bu itiraza cevap olarak demek gerekir ki, "es-sucudu lillah" (Allah için secde etmek) ile "es-sucudu ale'l-arz" (yerin üzerine secde etmek) cümleleri arasında çok açık bir farklılık vardır.

Bu itiraz, zikredilen iki cümlenin aynı anlamı taşıdığı sanısından kaynaklanmaktadır. Halbuki birinci cümlede secdenin Allah'a mahsus olduğu, ikinci cümlede ise secdenin yerin üzerine yapılması gerektiği beyan edilmektedir. Başka bir tabirle; biz yerin üzerine secde etmekle Allah için secde etmiş oluyoruz.

Esasen bütün dünya Müslümanları bir şeyin üzerine secde etmektedirler. Ama secdeleri Allah içindir. Beytullah'ı ziyaret edenler de Mescid-i Haram'ın taşları üzerine secde etmektedirler. Ama maksatları, Allah'a secde etmektir.

Şiiler de toprak, bitki ve benzeri şeyler üzerine secde ederlerken onlara ibadet

etmemekte, tam tersine toprağa kapanma haddine kadar varan bir tevazu ve küçülme suretiyle Allah'a ibadet etmektedirler. Toprak parçası üzerine secde etmekle toprak için secde etmenin ayrı ayrı şeyler olduğuna dikkat edilmelidir.

Burada Şia'nın görüşünün daha fazla açıklığa kavuşması için, dünya Şiilerinin büyük önderi İmam Sadık (a.s)'dan nakledilen bir hadise değinmek yerinde olur. Hişam b. Hakem diyor ki: İmam Sadık (a.s)'a üzerine secde edilmesi caiz olan şeylerin ne olduğunu sorunca, Hazret şöyle buyurdu: "Secde sadece yer ve (yiyecek ve giyecek şeyler dışında) yerden bitenler üzerine caizdir." Dedim ki: "Canım sana feda, bunun sebebi nedir?" Hazret şöyle buyurdu: "Secde Allah karşısında huzu etmek (küçülmek) demektir.

Bu yüzden de giyilecek ve yenilecek şeyler üzerine secde doğru değildir. Dünya düşkünü insanlar, yedikleri ve giydikleri şeylerin kuludurlar. Halbuki insan secde anında, Allah'a ibadet etmektedir. O halde secde halinde aldanmış dünya düşkünlerinin ilahı olan şeylerin üzerine alnını koyması doğru değildir. Yerin üzerine secde etmek daha uygundur. Zira Allah'a karşı tevazu ve huzu içinde olmaya çok daha uygundur."[4]

Bu hadis, sadece Allah karşısında tevazu göstermek konusunda daha uygun olduğu için toprağın üzerine secde yapıldığını açıkça beyan etmektedir. Bu esas üzere büyük Şia alimi Allame Emini (r.a), kendi değerli eseri "Siretuna ve Sünnetuna" adlı kitabında bu hakikate işaret emekte ve şöyle demektedir: "Secde, sadece Allah'ın azameti karşısında tevazu göstermek için olduğundan dolayı, yerin secdegâh olarak seçilmesi daha uygundur.

Secde eden kimse, surat ve burnunu yerin üzerine koymalıdır ki, kendisinin ilk alçak tabiatını -ki ondan yaratılmış, ona dönecek ve de yeniden ondan dirilecektir- hatırlasın ve böylece öğüt alsın ve kendi aslının küçüklüğünü unutmasın onda Allah'a karşı ruhi bir aşağılık hissi meydana gelsin, onu Allah'ın kulluğuna, kibir ve bencillikten uzak durmaya sevketsin ve topraktan yaratılan mahlukun ancak zillet ve meskenete layık olduğunu daima göz önünde bulundursun.[5]

İKİNCİ BÖLÜM

Yer ve Yerden Bitenler Üzerine Secdenin Delilleri

Burada şu soruyla karşılaşıyoruz: Şia mezhebi niçin sadece yer ve yerden biten şeyler üzerine secde etmeyi caiz bilmekte ve diğer şeyler üzerine secdenin sahih olmadığını söylemektedir?

Bunun cevabında hatırlatmak gerekir ki, bu ibadetin aslının mukaddes şeriat tarafından ortaya konulduğu gibi şart ve hükümlerinin de şeriatın beyan edicisi olan Peygamber (s.a.a)'in söz ve amelleriyle belirlenmesi gerekir. Zira Resulullah (s.a.a) Kur'an'ın buyruğuna göre müminler için iyi bir örnektir ve Müslümanlar dini

hükümlerini ondan almalıdır.

Bu esas üzere, secde konusunda, çoğunlukla Ehl-i Sünnet kaynaklarından alınan Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in ve ashap ile tabiinden bazıların sözleri ve amellerinden siz aziz okuyuculara bazı örnekler takdim edeceğiz.

Bu rivayetlerin hepsi Resulullah (s.a.a)'in ashabı ve tabiinin yer ve hasır gibi yerden biten şeyler üzerine secde ettiğini açıkça göstermektedir; aynı günümüzde Şii Müslümanların inandığı ve yaptığı gibi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Peygamber (s.a.a)'in Sünnetinde Secdenin Keyfiyeti

Resulullah (s.a.a)'in sözleri, dünya Müslümanları açısından Kur'an'dan sonra İslam'ı yaşamanın asıl kaynağı konumundadır. Bütün şeriat takipçileri, bu esas üzere amel etmeyi kendileri için bir zorunluluk saymaktadırlar.

Şia da aynısını kabul etmekte ve de bütün hususlarda olduğu gibi secde hükümleri konusunda da Resulullah (s.a.a)'in sünnetine uymaktadır.

Burada Peygamberin bu konudaki siretini beyan eden hadislerden örnek olarak bazılarını naklediyoruz:

İslam Muhaddislerinden bir grup, Resulullah (s.a.a)'den şöyle rivayet etmişlerdir:

"Yeryüzü bana secdegâh ve de temizleyici karar kılınmıştır."[6]

Mezkur hadis, çeşitli şekillerde birçok hadis kitaplarında yer almıştır ki, bazılarına işaret ediyoruz: Müslim b. Haccac, kendi Sahih'inde şöyle rivayet ediyor:

"Bütün yeryüzü bize secdegâh ve temizleyici kılınmıştır."[7]

Beyhaki de kendi Sünen'inde şöyle rivayet ediyor:

"Yeryüzü bana temiz, temizleyici ve de secdegâh kılınmıştır."[8]

Bihar'ul Envar'da ise şöyle nakledilmiştir:

"Bütün yeryüzü sana ve ümmetine secdegâh ve temizleyici kılınmıştır."[9]

Misbah'ul Müsned kitabının yazarı da Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'den şöyle rivayet ediyor:

"Bütün yeryüzü bana ve ümmetime secdegâh ve temizleyici kılınmıştır."[10]

Zikredilen bu mütevatir ve de bütün Müslüman alimlerinin kabullendiği hadislerin hepsi şunu göstermektedir: Yeryüzü; taş, toprak, çakıl ve otlarıyla asıl üzerine secde edilecek şeydir. Geçerli bir özür (ileride açıklanacaktır) olmadan yer ve yerden biten şeyleri bırakıp da başka şeyler üzerine secde etmek caiz değildir.

Hadislerdeki "yasama" manasına gelen ve "ca'l" kökünden türeyen "cuilet" kelimesinden de anlaşıldığı gibi bu mesele bütün Müslümanlar için ilahi bir hüküm konumundadır. Böylece yer ve yerden biten şeyler üzerine secde etmenin meşru olduğu ispatlanmış olmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Peygamber (s.a.a) Toprağın Üzerine Secde Edilmesini Emretmiştir

Bir kısım hadislerde Peygamber-i Ekrem'in Müslümanlara toprağın üzerine secde edilmesini emrettiği beyan edilmiştir. Burada bu hadislerden bazı örnekler sunmaya çalışacağız:

1- Resulullah'ın zevcesi Ümmü Seleme, Hazret'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

"Yüzünü Allah için toprağın üzerine koy."[11]

2- Abdurrezzak, El Müsannef adlı kitabında Halid-i Cehmi'den şöyle naklediyor:

"Peygamber-i Ekrem, Suheyb adında bir sahabiyi topraktan sakınır bir halde secde ettiğini görünce şöyle buyurdu: "Yüzünü toprağın üzerine koy, ey Suheyb."[12]

3- İrşad'us Sari kitabında ise şöyle nakledilmektedir: "Peygamber-i Ekrem (s.a.a), Muaz'a hitaben şöyle buyurdu: "Yüzünü toprağın üzerine sür."[13]

4- Kenz'ul Ummal, El-İsabe ve Üsd'ül Gabe kitaplarında ise rivayet şöyledir:

"Peygamber, Ribah adlı şahsa şöyle buyurdu: "Ey Ribah, alnını toprağın üzerine koy"[14]

Bu gibi hadisler, birçok Şii ve Ehl-i Sünnet hadis kaynağında nakledilmiştir.

Peygamber efendimizin hadisinde yer alan "alnını toprağa koy" cümlesinden iki konu açığa çıkmaktadır:

Birinci konu şudur: İnsan secde anında alnını toprağın üzerine koymalıdır.

İkinci konu ise şudur: Bu şekil secde etmek farzdır ve asla terk edilmemelidir. Zira "terrib" kelimesi "toprak" manasına gelen "turab" kökünden alınmış ve de emir kipi olarak beyan edilmiştir.

Toprağın üzerine secdenin tercih edilmesinin felsefesi ne gelince, bu amel, insanın âlemlerin yaratıcısı karşısında huşu ve tevazu içinde olmasının mahzarı ve göstergesidir ve aynı zamanda insanı, kibir ve kendini beğenmişlik tuzağına düşmekten de korumaktadır. Bu yüzden Peygamber-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyuruyor:

“Sizlerden biri namaz kıldığı zaman ve burnunu yere (toprağın üzerine) koysun ki, (Allah karşısında) huzu ve zelilliği zahir olsun.”[15] Peygamber (s.a.a) Sarığın Alından Çözülmesini Emretmiştir Yerin üzerine secde edilmesi gerektiğini belirten delillerden biri de, Resulullah (s.a.a)’in secde anında sarık vb. şeylerin alından kaldırılmasını emretmesidir.

İslam muhaddisleri, Resulullah’ın secde ederken alnına sarık bağlayıp da öyle secde edenleri, bundan nehyettiğine dair birçok hadis nakletmişlerdir.Burada adı geçen hadislerden bazı örnekleri değerli okuyuculara sunuyoruz:

1- Salih Sibai şöyle naklediyor:

“Peygamber (s.a.a) alnına sarık bağladığı halde yanında secde eden bir kişiyi görünce, sarığını alnından çözdü.”[16]

2- Ayaz b. Abdullah-i Kuraşi şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) sarığının üzerine secde eden birini görünce, eliyle onun alnına işaret ederek sarığı alnından kaldırmasını istedi.”[17]

3- Kenz’ul Ummal ve Sünen-i Beyhaki kitaplarında Emir-ül Mü'minin (a.s)’dan şöyle nakledilmiştir: “Sizden biri namaz kılınca, sarığını alnından kaldırsın.”[18]

4- Bihar’ul Envar kitabında Deaim’ul İslam kitabından naklen şöyle yer almıştır: “Resulullah (s.a.a)’tan namaz kılanı elbisesine, yenine veya sarığının bir köşesinin üzerine secde etmekten neyhettiği nakledilmiştir.”[19]

Bu rivayetlerden de Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında toprağın üzerine secde edilmesinin gerekliliğinin herkesçe bilinen kesin bir konu olduğu anlaşılmaktadır. Öyle ki, Müslümanlardan herhangi biri, secde anında toprağın üzerine secde etmekten çekinerek alnını sarığın bir köşesi üzerine koyunca hemen Peygamber tarafından uyarılıyor, bunu yapmaması isteniyordu.

Peygamber (s.a.a)’in Sireti ve Secdenin Keyfiyeti Bütün Müslümanlar, Peygamber (s.a.a)’i kendilerine tam bir örnek olarak kabul etmekte onun amel tarzının, hayatın tüm boyutlarında kendilerine ışık tutacak bir meşale olduğuna inanmaktadırlar. Kur’an-ı Kerim bu hususta şöyle buyuruyor:

“Andolsun, Allah Resulünde sizin için, Allah’ı ve ahiret gününü uman ve Allah’ı

çokça ananlar için uyulacak güzel bir örnek vardır."[20]

Dolaysıyla secde meselesinde de her şeyden önce Resulullah'a uymalı ve onun siretini örnek almalıyız.

Şimdi burada özellikle Ehl-i Sünnet kitaplarında yer alan hadislerden hareketle Resulullah (s.a.a)'in siretini incelemeğe çalışacağız.

Bu konuda var olan birçok hadislerden, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in yer veya hasır gibi bazı bitkilerden yapılmış şeylere secde ettiği istifade edilmektedir.

Bu da Şia'nın Resulullah'a uyarak takip ettiği yolun aynısıdır. Bu nedenle söz konusu hadisleri iki grupta incelemek mümkündür:

1- Resulullah (s.a.a)'in yerin üzerine (toprak, taş vb. şeylere) secde ettiğini bildiren hadisler.

2- Resulullah (s.a.a)'in bazı bitkilerden yapılan hasır gibi şeylere secde ettiğini bildiren hadisler.

Birinci Grup Hadisler:

Bu hadislerin içinden bazılarını örnek olarak siz okuyuculara sunuyoruz.

1- Vail b. Hacer diyor ki:

"Ben Resulullah'ı secde ederken alnını ve burnunu yere (toprağın üzerine) koyduğunu gördüm."[21]

2- İbn-i Abbas diyor ki:

"Peygamber-i Ekrem (s.a.a) taşın üzerine secde etti."[22]

3- Aişe'den şöyle rivayet edilmiştir:

"Peygamber'in secde ederken yüzünü herhangi bir şeyle (topraktan) koruduğunu görmedim."[23]

Bu söz, Resulullah (s.a.a)'in daima yerin üzerine secde ettiğini ve alnıyla yer arasında herhangi bir şeyin fasıla olmamasına dikkat ettiğini göstermektedir.

4- Ahmed b. Şuayb-i Nesai, "Sünen"inde Peygamber'in sahabisi olan Ebu Said-i Hudri'den şöyle naklediyor: "Peygamber'in alnı ve burnunun üzerinde su ve çamurun eserini kendi gözlerimle gördüm."[24]

Bu ve benzeri hadislerden, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in yağmur yağarken de

yerin üzerine (toprağa) secde ettiği anlaşılmaktadır.

Aşağıda zikredilen hadis-i şerif de aynı nükteyi vurgulamaktadır:

5- Mecma'uz Zevaid kitabında Ebu Hureyre'den şöyle nakledilmiştir: "Resulullah (s.a.a) yağmurlu bir günde secde ettiğinde ben alnında ve burnunda bunun eserini gördüm."[25]

Öte yandan bazı rivayetlerde, şiddetli soğuk veya yağmur gibi zorunlu hallerde, Peygamber'in abasını veya elbisesini sadece ellerinin ve ayaklarının altına serdiğini nakletmiştir.

Bu hadislerden de istifade edildiği gibi, Resulullah (s.a.a) hatta yağmur ve şiddetli soğuk gibi zorunlu durumlarda dahi alnının altına elbise, aba veya başka herhangi bir şey sermiyor ve alnıyla yer arasında fasıla bırakmıyordu.

Çünkü bu hadislerde yalnız eller ve ayakların altına bir şey serdiği zikredilmiş ve alından herhangi bir şekilde sözedilmemiştir.Burada bunlardan bazısını zikrediyoruz.

6- İbn-i Abbas şöyle diyor:

"Resulullah (s.a.a)'i soğuk bir sabah, beyaz bir ridayla namaz kılarken gördüm. Ridasıyla el ve ayaklarını yerin soğuğundan korumaya çalışıyordu."[26]

7- Başka bir hadisinde ise şöyle diyor:

"Yağmurlu bir günde Resulullah'ı (namaz kırlarken) gördüm. Secde ederken üzerindeki ridayı eliyle yer arasına bırakıyor ve bu vesileyle çamurdan korunmaya çalışıyordu."[27]

8- İbn-i Mace de kendi Sünen'inde Abullah b. Abdurahman'dan şöyle rivayet ediyor:

"Resulullah bize geldi ve bizimle birlikte Abduleşhel Oğulları Camii'nde namaz kıldı. Ben secde halinde Peygamber'in iki elini elbisesinin üzerine koyduğunu gördüm."[28]

9- Ayrıca birkaç vasıtayla Sabit b. Samit'ten şöyle rivayet etmektedir:

"Resulullah (s.a.a) Abduleşhel Oğulları Camii'nde namaz kılarken bir rida giymişti, (secde ederken) ellerini bu ridanın üzerine bırakıyor ve böylece kendini çakılların soğuğundan korumaya çalışıyordu."[29]

İkinci Grup Hadisler:

Birtakım hadislerde de Peygamber'in hasır gibi bazı bitkilerden yapılan şeylere secde ettiği nakledilmiştir. Hem Sünni, hem de Şii muhaddisler tarafından aktarılan, bu tür rivayetlerden (özellikle Ehl-i Sünnet kaynaklarından) bazı örnekler sunacağız.

1- Ebu Said diyor ki:

"Resulullah'a gittiğimde gördüm ki, hasırın üzerinde namaz kılıyor."[30]

2- Enes b. Malik, İbn-i Abbas ve Peygamber (s.a.a)'in zevceleri Aişe, Ümmü Seleme ve Meymune'den şöyle rivayet edilmiştir: "Peygamber, hurma lifinden örülü bir hasır üzerinde namaz kılardı."[31]

3- Ebu Said Hudri'den şöyle nakledilmiştir:

"Peygamber (s.a.a)'i hasırın üzerinde namaz kılıp onun üzerine secde ederken gördüm."[32]

4- Feth'ul Bari'de Peygamber'in zevcesi Aişe'den şöyle nakledilyor: "Resulullah'ın bir hasırı vardı ki yere serer ve üzerinde namaz kılardı."[33]

5- Bihar'ul Envar'da ise Hz. Ali (a.s)'dan şöyle nakledilmiştir.

"Peygamber (s.a.a) bir hasırın üzerinde namaz kıldı."[34]

6- Enes ise şöyle diyor: "Resulullah hurma lifinden yapılı hasırın üzerinde namaz kılar ve onun üzerine secde ederdi."[35]

7- Sahih-i Müslim ve diğer bazı kitaplarda da Enes'den şöyle rivayet edilmiştir:

"Peygamber-i Ekrem (s.a.a) insanların en güzel ahlaklısıydı. Bazen evimizdeyken namaz vakti oluyordu; o zaman altındaki sergiyi süpürüp su serpmelerini emrediyordu. Sonra o imamlık yapıyor biz de onun arkasında namaz kılıyorduk. Sergileri de hurma lifinden örülüydü."[36]

8- Müslim b. Haccac, Ahmed b. Hanbel, Ebu Abdullah Buhari ve diğerleri şöyle rivayet etmektedirler: Enes b. Malik diyor ki:

"Eski olduğu için siyahlaşmış bir hasırı hazırladım, üzerinde su serptim, Resulullah da onun üzerinde durdu ve bize imamlık yaparak namaz kıldırdı."[37]

9- Müslim b. Haccac, kendi Sahih'inde şöyle rivayet ediyor: "Ebu Said-i Hudri diyor ki:

"Resulullah'ın huzuruna vardığımda bir hasırın üzerinde namaz kıldığını ve secde ettiğini gördüm."[38]

10- Enes b. Malik şöyle diyor:

“Peygamber-i Ekrem (s.a.a) bazen Ümmü Seleme’yi görmeye geliyordu. Namaz vakti olunca hasırdan olan sergimizi suluyor ve üzerinde namaz kılıyordu.”[39]

Resulullah’ın amelini gösteren bunca hadisten de açıkça anlıyoruz ki, Hazret daima, yer (toprak) veya yerden biten şeylerden yapılı hasır gibi şeyler üzerine secde ediyordu.

Bu hadislerin hiçbirinde yenilecek ve giyilecek türden olan şeylere secde edildiği yer almamıştır. Bu gerçek ise, Şia’nın inandığı ve de bu esas üzere yaptığı amelin aynısıdır.

Evet Şia’ya göre, Kur’an-ı Kerim’den sonra İslam ümmetinin bütün amel ve davranışlarına ışık tutacak şeyin, Peygamber’in sünneti ve yaşantısı olmalı ve hiçbir Müslüman bu çizgiden çıkmamalı, tıpa tıp ona uymalıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Peygamber’in Sahabesinin Söz ve Amelleri

a- Ashabın Görüşleri:

Peygamber (s.a.a)’in ashabı da onun siret ve sünnetine uyarak, Müslümanlara, yerin (toprağın) üzerine secde etmeye emrediyor, giyilecek, yenilecek şeylerin üzerine secde etmekten onları sakındırıyorlardı. Burada ashabın bu konudaki sözlerinden ikisini örnek olarak okuyuculara aktarmak istiyoruz:

1- Beyhaki Sünen-i Kubra’da, Emir’ül Mü’minin Ali (a.s)’dan şöyle rivayet ediyor:

“Sizden biri namaz kıldığında sarığını anlından kaldırsın.”[40]

2- Hakim-i Nişaburi, Müstedrekde ve Beyhakida Sünen-i Kubra’da İbn-i Abbas’tan şöyle nakletmişlerdir:

“Secde anında alnını ve burnunu yerin üzerine (toprağa) koymayan kimsenin namazı sahih değildir.”[41]

b- Ashabın Sireti:

Ayrıca, İslam muhaddisleri kendi hadis kitaplarında Peygamber’in ashabı ve tabiinin secde meselesindeki siretlerini beyan eden birçok nakiller yapmışlardır.

Bu nakillerde de yer aldığı gibi, ashap ve tabiin herhangi bir zorunluluk olmayan normal hallerde sadece yerin (toprak,taş vb.) üzerine secde edip elbise, kumaş ve diğer giyilecek şeylerin üzerine secde etmekten çekiniyorlardı. Burada bu

nakillerin bazısına değineceğiz.

1- Nafi şöyle diyor:

“Abdullah b. Ömer secde anında alnının yere değmesi için sarığını kaldırıyordu.”[42]

2- İbn-i Sa’d Tabakat-ı Kubra adlı kitabında şöyle diyor: “Mesruk b. Ecda, sefer zamanında gemide üzerine secde etmek için yanına bir parça kerpiç alıyordu.”[43]

Hatırlatmak gerekir ki, Mesruk b. Ecda Peygamber’in tabiininden ve İbn-i Mesud’un ashabından idi. Tabakat-ul Kubra’nın müellifi, onu Kufe ehlinin ilk tabaka ravilerinden ve de Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali (a.s) ve Abdullah b. Mesud’tan rivayet eden kimselerden saymıştır.

Sadr-ı İslam’daki bu büyük şahsiyetin (Mesruk b. Ecda’nın) ameli, toprak parçasını yanında bulundurmanın, bir nevi şirk ve bidat olduğunu zaneden kimselerin sözünün temelsiz ve yanlış olduğunu ispat etmekte ve de İslam tarihinin öncülerinin de bu işi yaptıklarını göstermektedir.

Halbuki eğer her şeye secde caiz olsaydı, bu meşhur tabiinin bir parça kerpici yanına almasının ne gibi zarureti olabilirdi? Acaba dünyadaki Şii Müslümanlar da İslam’ın öncüleri olan bu şahsiyetlerin ameline uymaktan başka bir şey mi yapmaktadırlar?

3- Razin şöyle diyor:

“Ali b. Abdullah b. Abbas bana şöyle yazdı:” “Bana Merve (dağı) taşlarından düz bir parçasını gönder de üzerine secde edeyim.”[44]

Tabiin tabakasından olan Ali b. Abdullah b. Abbas’ın bu sözünden de iki konu ortaya çıkmaktadır:

a- Üzerinde secde etmek için yerin bir parçası olan taşı yanında bulundurmanın, Allah'a ibadet ruhuyla hiçbir çelişkisi yoktur, tevhid inancına aykırı değildir.

b- Asr-ı Saadetteki bazı büyük şahsiyetler, teberrük niyetiyle Merve gibi mukaddes yerlerden getirtilen bir parça taşın üzerine secde etmeyi tercih ediyorlardı.

Neticede, toprak ve yerin sair eczasının üzerine secde ettikleri ve mukaddes yerlerden alınan bir toprak parçasını, secde etmek amacıyla yanlarında bulundurdukları için Şiileri şirk ve Allah’tan başkasına tapmakla suçlayanların sözleri tamamen yersiz ve esassızdır. Aynı zamanda, onların asr-ı sadetteki Müslümanların amelinden ve İslam’ın en ilkel ilkelerinden bile habersiz olduklarını göstermektedir.

4- Ebu Ümeyye şöyle diyor:

“Ebu Bekir, yerin üzerine secde ediyor veya namaz kılıyordu.”[45]

5- Ebu Ubeyde şöyle diyor:

“İbn-i Mesud, yerin üzerinden başka bir şeye secde etmiyordu (veya namaz kılmıyordu).”[46]

6- Abdullah b. Ömer, sarığının bir köşesinin üzerine secde etmeği sevmez ve secde ederken onu alnından bir kenara iterdi.[47]

7- Beyhaki, Ubade b. Sabit hakkında şöyle diyor:

“O, namaza kalkınca, sarığını alnından kaldırdı.”[48]

Zikrettiğimiz bu hadislerden, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)’in yerin üzerine secde ettiği ve secde halinde rutubetten korunmak için sarığının bir köşesi üzerine secde edenleri bundan sakındırdığı gibi, Asr-ı Saadet dönemi Müslümanlarının da aynı şekilde amel ettikleri anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, hem Peygamber-i Ekrem’in sünnet ve sireti, hem de sahabe ve tabiinin amelleri, sadece yerin eczası (toprak, taş ve benzeri) veya hasır gibi bazı bitkilerden elde edilen şeylerin üzerine secde etmenin cevazını göstermektedir.

Bu mevzuda rivayet edilen diğer hadisler de, Asr-ı Saadetteki Müslümanların yere secde etme konusundaki ısrarlarını vurgulamakta ve onların Arabistan’ın dayanılmaz sıcakları sebebiyle yerin yakıcı ve kavurucu bir hale gelip üzerine secde edilmesinin zorlaştığı şartlarda dahi yere veya ellerinde tutup da soğuttukları çakıllara secde ettiklerini göstermektedir.

Burada bu rivayetlerden birkaçını örnek olarak siz okuyuculara takdim ediyoruz:

8- Cabir b. Abdullah şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) ile öğle namazını kılıyordum. Çok sıcak olduğundan dolayı bir avuç çakılı elimde tutarak serinletiyordum ki, üzerine secde edeyim.”[49]

Bu hadis, Müsned-i Ahmed, Sünen-i Beyhaki, Kenz’ul Ummal, Sünen-i Nesai, Sünen-i Ebi Davud ve benzeri diğer birçok hadis kitaplarında muhtelif şekillerde Cabir, Enes ve diğer sahabilerden nakledilmiştir.

Beyhaki, Sünen’inde bu hadisi Enes’den naklettikten sonra kendi şeyhinden şöyle naklediyor: Şeyh şöyle dedi:

“Eğer insanın, giydiği elbise üzerine secde etmesi caiz olsaydı, bu iş çakıl taşları

serinleterek üzerine secde etmesinden daha kolay olurdu."[50]

Buradan da anlaşılmaktadır ki, Sadr-ı İslam Müslümanları ve Peygamber'in (s.a.a) sahabesi, elbise ve sair giyilecek ve örtülecek şeylerin üzerine secde edilmesini caiz bilmiyorlardı. Aksi takdirde secde için çakıl taşları avuca alarak serinletmeye çalışmanın bir gereği kalmaz, elbiselerinin bir köşesinin veya giysi türünden sergilerin üzerine secde ederlerdi.

9- Enes Şöyle diyor:

"Resulullah'la birlikte şiddetli sıcaklıkta namaz kılıyorduk. Her birimiz bir miktar çakılı avucumuza alarak soğutuyor, sonra da üzerine secde ediyorduk."[51]

Öte yandan İslam muhaddislerinden nakledilen diğer birçok hadislerde de, ashaptan bazısının, yerin şiddetli sıcağından çektikleri zorluğu Resulullah (s.a.a)'e şikayet edip yerin üzerinden başka şeylere secde etmelerine izin verilmesini istediklerini, fakat Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in yerin üzerine secde etmekten başka bir teklifte bulunmadığından söz edilmektedir.

İnsaf sahibi her insan teslim eder ki, eğer elbise, kumaş veya kumaştan sergiler üzerine secde etmek caiz olsaydı, Peygamber (s.a.a) kesinlikle Müslümanlara onun üzerine secde etmelerine izin verirdi.

Burada sözü geçen hadislerden sadece iki tanesini örnek olarak nakledeceğiz ki, her biri Şii Müslümanların inancını ispatlamaya yeter.

10- Beyhaki, Habbab'dan şöyle rivayet ediyor:

"Şiddetli sıcaklık nedeniyle (secde halinde) alın ve ellerimizin yanmasını Peygamber'e şikayet ettik, fakat o, şikayetimizi kabul etmedi."[52]

11- Müslim b. Haccac da kendi Sahih'inde Habbab'dan şöyle nakletmektedir:

"Resulullah'ın huzuruna vararak yakıcı sıcaklıktan şikayette bulunduk. Ama o, şikayetimizi kabul etmedi." (Yani başka bir çare yolunu teklif etmedi.)[53]

ALTINCI BÖLÜM

Ehl-i Beyt'in Görüşü

Sekaleyn hadisi gereği Kur'an'ın ayrılmaz eşi olan Ehl-i Beyt İmamları da, kendi sözlerinde sadece yer ve yerden biten şeyler (yenilecek ve giyilecekler dışında) üzerine secde edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Burada Resulullah (s.a.a)'in Ehl-i Beyt'i kanalıyla gelen hadisleri nakletmeden önce, Şia'nın Ehl-i Beyt'e uymak gerektiği hususundaki açık delillerini nakletmeyi

uygun görüyoruz.

Ehl-i Beyt'in Sözünün Hüccet Oluşu ve Onlara Sarılmanın Gerekliliği

Gerek Sünni gerekse Şia muhaddislerin rivayetleri gereği, Resulullah (s.a.a) kendisinden sonra iki değerli şeyi emanet olarak ümmetine bırakmış, bütün Müslümanları onlara sarılmaya davet etmiş ve de insanların hidayetinin ancak bu iki değerli emanete sarılmakla gerçekleşeceğini belirtmiştir. Bu iki değerli emanet Kur'an ve Ehl-i Beyt'tir.

Burada bu konuyu içeren hadislerden örnek olarak bazılarını naklediyoruz.

1- Tirmizi, kendi Sahih'inde Cabir b. Abdullah-i Ensari'den, o da Peygamber'den şöyle naklediyor:

"Ey insanlar, ben aranızda öyle bir şey bırakıyorum ki, eğer ona sarılacak olursanız, asla sapıklığa düşmezsiniz: Allah'ın Kitabı ve Ehl-i Beyt'im olan itretim."[54]

2- Yine Tirmizi: mezkur kitabında şöyle naklediyor:

Peygamber şöyle buyurdu:

"Ben aranızda öyle bir şey bırakıyorum ki, ona sarıldığınız sürece kesinlikle benden sonra sapıklığa düşmezsiniz. Bunların biri diğerinden daha büyüktür. Bunlar gökten yere sarkıtılmış bir ip gibi olan Allah'ın Kitabı, diğeri de Ehl-i Beyt'im olan itretimdir.

Bu ikisi, Kevser havuzunun başında bana varıncaya kadar asla birbirinden ayrılmazlar. O halde, bakın benden sonra bu ikisine nasıl davranacaksınız."[55]

3- Müslim b. Haccac, kendi Sahih'inde Peygamber (s.a.a)'den şöyle rivayet etmektedir:

"Ey insanlar, bilin ki ben ancak bir beşerim. Allah'ın elçisi (ruhları kabzeden), yakında gelecek ve ben de ona icabet edeceğim. Ben aranızda iki değerli şey bırakıyorum. Bunlardan biri, Allah'ın Kitabı'dır ki, onda nur ve hidayet vardır. O halde, sıkıca Allah'ın Kitabı'na sarılın."

Sonra Peygamber (s.a.a) halkı Kur'an'a teşvik etti, daha sonra şöyle devam etti:

"Diğeri de Ehl-i Beyt'imdir. Sizlere Ehl-i Beyt'im hakkında Allah'ı hatırlatırım. Sizlere Ehl-i Beyt'im hakkında Allah'ı hatırlatırım. Sizlere Ehl-i Beyt'im hakkında Allah'ı hatırlatırım."[56]

4- İslam muhaddislerinden bazıları, Peygamber'den şöyle nakletmişlerdir:

“Ben aranızda iki değerli şey bırakıyorum: Allah’ın Kitabı ve Ehl-i Beyt’im. Bu ikisi Kevser havuzunda bana varıncaya kadar asla birbirinden ayrılmazlar.”[57]

Hatırlatmak gerekir ki, bu mevzuda nakledilmiş hadisler buraya sığmayacak kadar çoktur. Büyük bilgin Seyyid Mir Hamid Hüseyin Abakat’ul Envar adlı büyük kitabının 6. cildini sadece bu hadisin senetlerine ayırmıştır.

Zikredilen hadislerin ışığında, Allah'ın Kitabı ve Resulullah’ın sünnetinin yanı sıra Peygamber (s.a.a)’in Ehl-i Beyt’ine sarılmanın da İslam açısından bir zorunluluk olduğu ve onlara muhalefet etmenin de dalalet ve sapıklığa sebep olacağı açıkça anlaşılmaktadır.

Şimdi burada şu soruyla karşı karşıya kalıyoruz: Acaba Resulullah (s.a.a)’in emri üzere itaat edilmesi farz olan Ehl-i Beyt kimlerdir? Bu konunun açıklığa kavuşması için, hadislere ve İslami kaynaklara dayanarak Peygamber’in itret ve Ehl-i Beyt’inin kimler olduğunu incelemeye çalışacağız.Peygamber’in Ehl-i Beyt’i Kimlerdir?

Yukarıda zikredilen rivayetlerden anlaşılmaktadır ki, Peygamber-i Ekrem (s.a.a), tüm Müslümanları Ehl-i Beyt’ine tabi olmaya davet etmiş, Ehl-i Beyt’i Kur’an’la bir arada zikretmiş ve bu ikisinin asla birbirinden ayrılmayacağını bildirerek, kendisinden sonra halkın onlara uymasını istemiştir.

Bu esas üzere, Kur’an’ın eşi olarak tanıtılan Peygamber’in Ehl-i Beyt, ismet makamına sahip olan ve İslam öğretilerinin saf ve berrak pınarından beslenen kimseler olmalıdır. Aksi takdirde Kur’an’dan ayrılmış olurlar. Halbuki Peygamber-i Ekrem şöyle buyurmuştur: “Kur’an ve itretim, Kevser havuzunun başında yanıma gelinceye kadar asla birbirinden ayrılamazlar.”

Böylece, hiçbir zaman Kur’an’dan ayrılmayan be her dedikleri tıpatıp Kur’an’a uyan Peygamber’in İtreti ve Ehl-i Beyt’ini tanımanın zarureti ispatlanmış oldu.

Burada büyük İslam muhaddislerinin rivayetleri ışığında bu mevzudaki açık delillerimizi sizlere sunmaya çalışacağız.

1- Müslim b. Haccac, kendi Sahih’inde sekaleyn hadisini naklettikten sonra şöyle yazıyor:

“Yezid b. Heyyan, Peygamber’in meşhur sahabisi Zeyd .b Erkam’dan şöyle sordu:

“Peygamber (s.a.a)’in Ehl-i Beyt’i kimlerdir? Acaba onlardan maksat, Peygamber’in zevceleri midir?”

Zeyd b. Erkam şu cevabı verdi:

“Hayır; andolsun Allah’a, kadın bir müddet kocasının yanında kalır, sonra kocası

boşayınca yeniden babasının ve kavminin yanına döner. Peygamber'in Ehl-i Beyt'i, onunla aynı kökten olan akrabaları ve ondan sonra kendilerine sadaka haram kılınan kimselerdir."[58]

Bu nakilden açıkça şu gerçek ortaya çıkmaktadır: Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in Ehl-i Beyt'inden maksat aynen Allah'ın Kitabı gibi kendilerine tabi olmanın farz olduğu kimselerdir, Peygamber'in hanımları değildir.

Zira Peygamber'in Ehl-i Beyt'inin, Peygamber'le aralarında cismani bir nispetin olması gerektiği gibi, Kur'an'ın yanında Müslümanların mercii olarak gösterilebilmesi için de, aralarında manevi bir bağın olması ve özel bir liyakate sahip bulunmaları gerekir.

2- Peygamber-i Ekrem, Ehl-i Beyt'inin sadece vasıflarını zikretmekle yetinmemiş, onlardan imam olanların on iki kişi olduklarını da belirtmiştir.

Müslim, kendi Sahih'inde Cabir b. Sumeyre'den şöyle rivayet etmektedir:

Resulullah (s.a.a)'in şöyle buyurduğunu işittim:

"İslam on iki halifeyle aziz kalacaktır (ve izzetle yaşayacaktır)." Sonra Peygamber bir söz söyledi ki, ben onu anlamadım. Babama; "Ne söyledi?" diye sordum. Babam; "Hepsi de Kureyş'tendir." Söyledi, dedi."[59]

Yine Müslim b. Haccac, Sahih'inin bir başka yerinde Peygamber'den şöyle nakletmektedir:

"İnsanlara on iki kişi hüküm sürdüğü müddetçe onların işi iyi gidecektir."[60]

Bu iki rivayet, ancak Şia'nın dediği On İki İmam'a uyarlanabilir. Zira Ehl-i Beyt İmamlarını çıkarsak, Peygamber'den sonra Müslümanların işlerinde ve çeşitli sorunlarında onların mercii olan, İslam'a izzet ve kuvvet veren ve tek kelimede Resulullah'ın bu hadisine uyarlanabilecek başka on iki kişiyi bulmak imkansızdır.

Zira, faraza Müslümanların ıstılahıyla Hulefa-i Raşidin'den ilk üç halifenin zahirdeki icraatını kabul etsek ve hatalarına göz yumsak dahi, Ümeyye Oğulları ve Abbas Oğullarından olan halifeler, tarihin de şahit olduğu çirkin ve rezil hareketleriyle İslam ve Müslümanların yüz karası idiler.

Böylece, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)'in, Kur'an'a eş ve dünya Müslümanlarına rehber olarak tanıttığı Ehl-i Beyt'inden maksadın, Resulullah'ın ilminin taşıyıcıları ve onun sünnetinin koruyucuları olan Peygamber'in itretinden On İki İmam'ın olduğu anlaşılmaktadır.

3- Emir'ül Mü'minin Ali (a.s) da Müslümanların imam ve rehberlerinin Haşim

Oğullarından olduğunu söylemiştir. Bu da, Şia'nın Ehl-i Beyt'i tanımlamadaki sözünün doğruluğuna dair bir başka şahittir. Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor:

"Kureyş'ten olan imamların hepsi de Haşim Oğulları boyundandır taifesindendir. Başkalarının insanlara hüküm sürme yetkileri yoktur, hakimiyetleri esassız ve batıldır."[61]

Netice

Yukarıda zikredilen rivayetlerden iki hakikat ortaya çıkmaktadır:

1. Peygamber'in Ehl-i Beyt'ine tabi olmak tıpkı Kur'an'a tabi olmak gibi farzdır.

2. Kur'an-ı Kerim'in eşi ve Müslümanların mercii olan Resulullah'ın Ehl-i Beyt'inin özellikleri şunlardır:

a- Hepsi Kureyş'ten ve Haşim Oğullarındandır.

b- Onlar Resulullah'a o kadar yakındırlar ki, sadaka onlara haramdır.

c- Hepsi de ismet (masumluk) makamına sahiptir. Aksi takdirde Kur'an-ı Kerim'den amelen ayrılırlardı. Halbuki Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Kur'an ve itret kevser havuzunda yanıma gelinceye dek birbirinden ayrılmazlar."

d- Toplam on iki kişidirler ki, Peygamber'den sonra birbiri ardınca Müslümanların rehberliğini üstlenmişlerdir.

e- Peygamber (s.a.a)'in bu on iki halifesi, İslam'ın gün geçtikçe şevket ve izzetine sebep olacak kimselerdir.

Bu rivayetlerden elde edilen bu vasıfları göz önünde bulunduracak olursak, Peygamber'in kendilerine tabi olmayı emrettiği Ehl-i Beyt'in, Peygamber'in itretinden olan on iki pak imam olduğu anlaşılır.

Şia da İslam'ı bütün yönleriyle onlardan öğrendiği ve tek kelimede Resulullah'ın emriyle onlara sarıldığı için iftihar etmektedir.

O yüce insanların mübarek isimleri şöyledir:

1- Ali b. Ebi Talib (a.s)

2- Hasan b. Ali (Mücteba) (a.s)

3- Hüseyin b. Ali (a.s)

4- Ali b. Hüseyin (Zeynelabidin) (a.s)

5- Muhammed b. Ali (Bâkır) (a.s)

6- Cafer b. Muhammed (Sadık) (a.s)

7- Musa b. Cafer (Kâzım) (a.s)

8- Ali b. Musa (Rıza) (a.s)

9- Muhammed b. Ali (Taki) (a.s)

10- Ali b. Muhammed (Naki) (a.s)

11- Hasan b. Ali (Askeri) (a.s)

12- İmam Mehdi (Kaim) (a.s).

İslam muhaddisleri, "Vaad Edilen Mehdi" unvanıyla onun hakkında Peygamber (s.a.a)'den birçok mütavatir rivayetler nakletmişler.

Allah'ın salat ve selamı onların üzerine olsun.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ehl-i Beyt'in Secde Konusundaki Hadisleri

Ehl-i Beyt'in sözlerinin geçerli olduğu ve de onlara sarılmanın gerekliliği ispat edildikten sonra, şimdi onların secde konusundaki bazı rivayetlerini sizlere sunmaya çalışacağız:

1- İmam Cafer-i Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

"Secde sadece yeryüzüne ve yerden biten şeylere caizdir, yenilecek ve giyilecek şeyler hariç."[62]

2- Başka bir yerde şöyle buyuruyor:

"Yerin üzerine secde etmek ilahi bir farizedir. Humre (bir nevi hasır) üzerine secde etmek ise sünnettir."[63]

3- Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

"Yer ve yenilecek şeyler pamuk ve keten hariç yerden biten şeylerin dışında başka bir şeyin üzerine secde etmek caiz değildir."[64]

4- Vesail'uş Şia'da şöyle nakledilmiştir:

"İshak b. Fuzayl, İmam Sadık (a.s)'a hasır üzerine secde etmenin hükmünü sorunca, İmam şöyle buyurdu: "Sakıncası yoktur. Ama yerin üzerine secde etmek bana daha sevimlidir. Zira Resulullah da bunu seviyor ve alnını yere koyuyordu. Ben de senin için Resulullah'ın sevdiği şeyi seviyorum."[65]

5- Yine Vesail'uş Şia'da şöyle rivayet ediliyor:

"Bir şahıs İmam Bâkır (a.s)'a hasır, hurma lifinden örülmüş şey ve bitkinin üzerine secde etmenin caiz olup olmadığını sorunca İmam, "Evet, caizdir." buyurdu."[66]

6- Halebi şöyle naklediyor:

"İmam Sadık (a.s)'a yaygı, kıldan örülmüş sergi ve keçe üzerine secde etmenin hükmünü sordum. İmam şöyle buyurdu: "Bunların üzerine secde etme! Ama bunların üzerinde durur da yerin üzerine secde edersen sakıncası yoktur. Aynı şekilde bunların üzerine bir hasır serer de hasırın üzerine secde edersen bu da sahihtir."[67]

Bütün bu rivayetlerden açıkça anlaşılmaktadır ki, Peygamber'in Ehl-i Beyt'ine göre sadece yer ve yerden biten şeyler üzerine (giyilecek ve yenilecekler dışında) secde etmek caizdir. Zaten Resulullah'ın hadisleri, sünneti ve sireti ile ashabın amel şeklinden anlaşılan da budur.

Şunu da bilmeliyiz ki, masum Ehl-i Beyt imamları, şer'i hükümleri direkt olarak Peygamber'den almışlardır. Zira Şia'nın nazarında beşer toplumu için kanun ve hüküm koyma hakkı sadece Allah'a mahsustur.

Bu mukaddes hükümleri Allah-u Teala, Peygamberi vasıtasıyla insanlara bildirmiştir. Allah ve kulları arasında yegane vahiy ve hüküm koyma vasıtası, Peygamber'dir. Şia'nın Ehl-i Beyt'ten nakledilen hadisleri kendi fıkhi kaynaklarından sayması da, bu hadislerin Peygamber'in sünnetini ifade ve beyan ettiği içindir.

İmam Sadık (a.s) bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Benin hadisim, babam İmam Bâkır (a.s)'ın hadisidir, babamın hadisi de, dedem İmam Zeynelabidin (a.s)'ın hadisi, dedemin hadisi de İmam Hüseyin (a.s)'ın, İmam Hüseyin (a.s)'ın hadisi de, İmam Hasan (a.s)'ın hadisi, İmam Hasan (a.s)'ın hadisi de Emir'ül Mü'minin (a.s)'ın hadisi, Emir'ül Mü'minin (a.s)'ın hadisi de Resulullah (s.a.a)'in hadisi, Resulullah'ın hadisi de Yüce ve Aziz Allah'ın buyruğudur."[68]

Başka bir yerde de söylediklerini neye dayandırdığını soran birisine şöyle buyurmuştur:

“Sana verdiğim cevapların hepsi, Peygamber’dendir. Biz, kendi görüşümüz üzere hiçbir şey söylemeyiz.”[69]

Bu hadislerden de şu iki sonuç elde edilmektedir:

a- Resulullah’ın Ehl-i Beyt’inin nazarında sadece yer ve yerden biten şeyler üzerine (giyecek ve yiyecekler) dışında secde etmek caizdir. Ama yerin bir parçası olan toprağın üzerine secde etmek daha faziletlidir.

Zira secdenin felsefesi, insanın Allah huzurunda tevazu etmesi ve küçülmesidir. Toprağın üzerine secde edildiği zaman bu küçülme kendini daha çok göstermektedir.

b- Peygamber (s.a.a)’in Ehl-i Beyt’inin söz ve görüşleri, mütevatir hadisler gereğince muteber ve hüccettir. Onlara muhalefet, Resulullah’a muhalefet etmek demektir.

Zira Peygamber-i Ekrem (s.a.a) -sekaleyn hadisi gereğince- Ehl-i Beyt’inin ismetini ve sözlerinin doğruluğu ve itibarını garantilemiştir. Öte yandan Ehl-i Beyt’in de kendi rivayetlerinde tasrih ettikleri gibi, onların sözü Resulullah’ın sünnetinin beyanından başka bir şey değildir.

Buraya kadar yapılan açıklamalar ve verilen deliller sonucunda Şia’nın secde meselesindeki görüşünün sıhhat ve isabeti açıkça ortaya çıkmaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Zaruri Durumlarda Secde

Önceki bahislerde genişçe üzerinde durduğumuz deliller gereğince, geçerli bir özür ve zaruri bir durum söz konusu olmadığı takdirde mutlaka yer ve yerden biten şeyler üzerine (yiyecekler ve giyecekler hariç) secde etmek gerekir. Söz konusu deliller özetle şunlardır:

1- Peygamber (s.a.a)’in sünneti, buyrukları ve toprak üzerine secde edilmesini emretmesi.

2- Resulullah’ın amel tarzı ve sireti.

3- Peygamber’in sahabesinin sözleri.

4- Resulullah’ın sahabesi tabiinin (Sadr-ı İslam Müslümanlarının) amel tarzı ve sireti.

5- Peygamber’in Ehl-i Beytinin sözleri.

Ancak burada diğer bir kısım hadisler de vardır ki, aşırı sıcaklık veya soğukluk gibi zaruri hallerde secdenin keyfiyetini beyan etmektedir. Bu hadisleri incelediğimizde zaruri durumlarda ve geçerli bir özür olduğu takdirde insanın, elbisesinin bir köşesine veya bir parça kumaş üzerine secde etmesinin caiz olduğu anlaşılmaktadır.

Bu hadisler, sadece zaruri durumlardaki secdenin keyfiyetini beyan etmektedir. Fakat bazı Müslümanlar (Ehl-i Sünnet) bu hadislerin bütün durumlar için geçerli olduğunu ve normal hallerde bile halı, kumaş ve benzeri şeyler üzerine secde edilmesinin cevazına delalet ettiğini zannederek Peygamber ve sahabenin açıkladığımız sünnet ve siretinden el çekmiş ve her zaman için sergi, kumaş ve elbise gibi sıvı olmayan şeyler üzerine, hatta yiyecek ve giyeceklere dahi secde edilmesinin cevazına fetva vermişlerdir.

Oysa zorunluluk halinin söz konusu olduğu bizzat bu hadislerde açıklanmıştır. Meselenin iyice aydınlanması için bu hadisleri siz okuyuculara aktarıyoruz.

1- Ebu Abdullah Buhari, Sahih'inin birkaç yerinde aşağıdaki hadisi Enes'den nakletmiş ve hatta konuya ilişkin olarak "şiddetli sıcakta elbise üzerine secde" başlığı altında bir bab ayırmıştır. Bu başlık da bizim iddiamızın doğruluğuna bir şahit sayılabilir. Hadis şöyledir:

"Şiddetli sıcakta Resulullah ile birlikte namaz kıldığımızda, bizlerden biri alnını yere koyamayınca, elbisesini seriyor ve onun üzerine secde ediyordu."[70]

2- Yine Buhari, Sahih'inin başka bir yerinde Enes'den şöyle nakletmektedir:

"Şiddetli sıcaklarda Peygamber'in arkasında öğle namazlarını kılarken, sıcaklıktan korunmak için elbiselerimizin üzerine secde ediyorduk."[71]

3- Müslim b. Haccac da mezkur rivayeti şöyle nakletmektedir:

"Peygamber-i Ekrem (s.a.a) ile namaz kıldığımız zaman, bizlerden biri şiddetli sıcaklıktan dolayı alnını yere koyamayınca, elbisesini seriyor ve üzerine secde ediyordu."[72]

4- Müslim, başka bir yerde sahabeden birinden şöyle nakletmiştir:

"Şiddetli sıcakta Resulullah (s.a.a) ile birlikte namaz kıldığımızda, bizlerden biri alnını yere koyamayınca elbisesini seriyor ve üzerine secde ediyordu."[73]

Görüldüğü gibi bütün bu ibarelerden açıkça anlaşılmaktadır ki, yer ve yerden bitenler dışında başka şeyler üzerine secde etmek, sadece çaresizlik ve zaruret hallerinde caizdir. Zira bu ibarelerde hep aşırı sıcaklık gibi geçerli bir özürden söz edilmektedir.

Buradan da anlaşılmaktadır ki, Sadr-ı İslam'daki bazı Müslümanlar güneşin kavurduğu Hicaz topraklarının aşırı sıcaklığından korunabilmek için elbiselerinin üzerine secde ediyorlardı.

Bu nedenle Ehl-i Sünnet'in büyük alimlerinden olan İbn-i Hacer yukarıdaki rivayeti naklettikten sonra şöyle diyor:

"Bu rivayetten anlaşılıyor ki, secdede asıl olan, secde anında alnı yerin üzerine koymaktır. Zira elbise üzerine secde etmek, sıcaklığa dayanamama (zaruret) haline kısıtlanmıştır."[74]

Şevkani de aynı rivayeti naklettikten sonra şöyle diyor:

"Hadis, sadece sıcaklıktan korunmak için elbise üzerine secde etmenin cevazına delalet etmektedir. Aynı şekilde hadisten, secdede asıl olanın alnı yerin üzerine koymak olduğu da anlaşılmaktadır. Zira elbise üzerine secde etmek, sıcaklığa dayanamama halinde söz konusu edilmiştir."[75]

Zaruret halinde elbisenin üzerine secde edebilme hükmü, sadece Ehl-i Sünnet hadislerinde değil, Ehl-i Beyt hadislerinde de göze çarpmaktadır.

Şeyh Hürr-i Amili "Vesail-uş Şia" adlı hadis kitabında "zaruret halinde elinin üstüne veya elbisenin üzerine secde etmenin cevazı" adı altında bir bölüm açmış ve Resulullah (s.a.a) ile Ehl-i Beyt'inden bu hususta nakledilen hadisleri bir araya toplamıştır. Biz burada örnek olarak bu hadislerden bazısını sizlere aktaracağız:

1- Uyeyne şöyle diyor:

İmam Sadık (a.s)'a dedim ki: "Oldukça sıcak bir günde mescide giriyor ve çakıl taşlara secde etmek istemiyorum. Acaba elbisemi yere serip de üzerine secde edebilir miyim?" İmam şöyle buyurdu: "Evet, bunun bir sakıncası yoktur."[76]

2- Kasım b. Fuzayl diyor ki:

İmam Rıza (a.s)'a şöyle arz ettim: "Canım sana feda, acaba sıcaklık ve soğukluktan dolayı insan elbisesinin kolu üzerine secde edebilir mi?" İmam, "Sakıncası yoktur." buyurdu.[77]

3- İmam Muhammed Bâkır (a.s)'ın ashabından biri şöyle diyor:

"İmam Bâkır (a.s)'a şöyle sordum: "Acaba kar ve buz olan bir yerde olduğumuzda onun üzerine secde edebilir miyiz?" İmam şöyle cevap verdi:

"Hayır, ama pamuk ve keten gibi bir şeyi onun üzerine koy ve secde et."[78]

Buraya kadar zikredilen delillerden zorunluluk hali olmadığı sürece yer ve yerden

biten şeyler üzerine (giyecek ve yiyecek dışında) secde etmenin gerekli olduğu anlaşılmış oldu.

Dolayısıyla, zorunluluk hali kaydına değinmeden elbise ve benzeri şeyler üzerine secdeden söz eden hadislerin mutlaklığına itina edilmemeli ve usul-i Fıkıh kaideleri uyarınca, elbise ve benzeri şeyler üzerine secdeyi zaruri durumlarda söz konusu eden öteki hadisler, bu hadislerin açıklayıcısı olarak kabul edilmelidir.

Sünnete Uyğun Secde Sünnete Uyğun Secde

Netice

Bu deliller sonucunda şu iki nokta açıklık kazanmaktadır:

1- Toprak, taş, çakıl ve yiyecek ve giyecekler dışında yerden biten şeyler gibi bir yer parçası bulunur, aşırı sıcaklık veya soğukluk gibi zorunlu bir durum söz konusu olmazsa, yer ve yerden biten mezkur şeyler üzerine secde etmek gerekir.

2- Ancak geçerli bir özür zaruri bir durum (sıcaklık, soğukluk gibi) söz konusu olduğu veya yere ait parçalardan hiç biri bulunmadığı zaman insan, elbisesinin bir parçası veya herhangi bir kumaş üzerine secde edebilir. Bu husus Sünni, Şii her iki grubun da naklettiği rivayetler arasında göze çarpmaktadır.

Bu nedenle Ehl-i Beyt (a.s) mektebinin takipçileri olan Şii Müslümanlar, Resulullah'ın sünneti ve siretine uyarak Sadr-ı İslam Müslümanlarının da amel ettikleri gibi, herhangi bir özür veya zaruretin olmadı durumlarda taş, çakıl, tahta parçası ve benzeri şeylerin üzerine secde etmekte, kumaş, elbise ve yiyecekler üzerine secde etmekten çekinmektedirler.

Allah karşısında daha fazla tevazu ve ubudiyet izharında bulunmak için de toprağın üzerine secde etmeyi tercih etmektedirler. Bu maksatla da Ehl-i Beyt'in siretine, sahabe ve tabiinin ameline uyarak yanlarında temiz bir toprak parçası bulundurmakta ve bu vesileyle âlemlerin yaratıcısı karşısında tevazu ve ubudiyetin en üst mertebesini sergilemektedirler.

Hatırlatmak gerekir ki, bu iş, Şiilere has bir şey değil. Ehl-i Sünnet'in meşhur şahsiyetlerinden de bu yolu seçenler vardır. Söz fazla uzamasın diye bu konudaki bir sürü rivayetten sadece birkaç örnek sunmakla yetiniyoruz:

1- İslam muhaddislerinden bir grup şöyle nakletmektedirler:

"Ömer b. Abdulaziz, hasırla, hasırın üzerine bir miktar toprak koyarak onun üzerine secde ediyordu."[79]

2- Urve b. Zubeyr'in yerden başka bir şeyin üzerinde namaz kılmaktan

hoşlanmadığı nakledilmiştir.”[80]

3- Daha önce de işaret edildiği gibi Tabakat-ı Kubra’nın yazarı şöyle diyor:

“Mesruk b. Ecda (tabiinden biri), yolculuğa çıkarken gemide üzerine secde etmesi için bir parça kerpiç yanında bulunduruyordu.”[81]

Bu esas üzere, Şii Müslümanların yere ve yerden biten şeylerin üzerine (yiyecekler ve giyecekler dışında) secde etmeyi gerekli görmeleri ve Allah karşısında daha fazla tevazu ve ubudiyet göstermek için temiz ve kutsal bir toprak parçasını yanlarında bulundurup onun üzerine secde etmeyi tercih etmeleri, şirk olmadığı gibi, tamamen tevhit ruhuyla bağdaşmaktadır.

Bunun hilafına olan görüşler ise bir nevi teşri ve bidat sayılmaktadır. Çünkü Peygamber-i Ekrem (s.a.a)’in sünneti, tabiin ve sahabenin sözleri ve amelleri ve Ehl-i Beyt kanalıyla gelen hadisler, onların temelsiz ve geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Hafız Ebu Bekir b. Ebi Şeybe’nin el-Müsannef adlı kitabının 2. cildinde Said b. Müseyyib ve Muhammed b. Sirin’den naklettiği şu söz de, bu iddiamızı doğrulamaktadır: “Tenefese (Kürkten bir nevi yaygı) üzerinde namaz kılmak, sonradan çıkarılmış bir şeydir ve Resulullah’tan sahih bir senetle rivayet edilmiştir ki: “İşlerin en kötüsü, sonradan çıkanlardır. (Dinde) Sonradan çıkan her şey de bidattir.”[82]

Dokuzuncu Bölüm

İmam Hüseyin (a.s)’ın Türbeti Üzerine Secde

Şii Müslümanlar, Peygamber-i Ekrem (s.a.a)’in ve Ehl-i Beyt’in sözlerine ve siretlerine uyarak namazda Allah için secdenin İslam şehitlerinin efendisi Hz. Hüseyin’in türbesinin bulunduğu Kerbela toprağından alınan toprak parçası (türbet) üzerine yapılmasının müstehap biliyorlar.

Secdenin İmam Hüseyin (a.s)’ın Türbeti Üzerine Müstehap Olmasının Hikmeti

Burada şu soruyla karşılaşmaktayız: Niçin Şiiler dünyadaki bunca bölge arasından sadece Kerbela toprağını seçmiş ve namazda onun üzerine secde edilmesini tercih etmişlerdir. Neden Kerbela toprağından yapılan, türbet veya mühür dedikleri toprak parçasını mescitlerde, evlerde veya yolculukta kendi yanlarında bulunduruyorlar?

Bu soruya cevap olarak, Resulullah’ın ve Ehl-i Beyt’inin sireti ve sünneti ışığında Şia’nın açık delillerini siz okuyuculara sunmaya çalışacağız:

1- Malumdur ki Şiiler her türlü toprak ve taş üzerine secde etmeyi caiz bilmektedirler. Ama sahih İslami hadislerde de açıklandığı gibi, ilahi belgilere veya Allah'ın velilerine mensup olması sebebiyle bazı yerlerin, diğer yerlere göre özel bir kutsallık ve öncelik taşıdığına inanmaktadırlar.

Şüphesiz Mekke-i Mükerreme, bünyesinde Beytullah'il Haram ve Kâbe-i Muazzama'yı bulundurması hasebiyle ilahi emniyet haremi sayılmakta ve de özel bir kutsiyete sahip bulunmaktadır. Bu temizlik ve kutsiyet sebebiyle de müşrik ve kâfirlerin bu mukaddes bölgeye girmeleri yasaklanmıştır. Aynı şekilde Medine toprakları da, hakkında nakledilen hadisler gereğince oldukça yüce bir değer ve kutsallığa sahip bulunmaktadır.

İslami rivayetler açısından mukaddes beldelerden biri de Kerbela'dır. Kerbela, başlarında Hz. Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib (a.s) olmak üzere Resulullah (s.a.a)'in evlatlarının Allah yolunda kurban olduğu yerdir. Şimdi de bu hususta her iki Müslüman grubun, özellikle de Ehl-i Sünnet alimlerinin kitaplarında yer alan muteber hadislerden bazı örnekler vereceğiz. Böylece Kerbela topraklarının kutsiyet ve özel değeri apaçık anlaşılmış olur.

İbn-i Hacer-i Heysemi, es-Savaik'ul Muhrika adlı kitabında Sabit'ten şöyle naklediyor:

"Hz. Hüseyin (a.s) içeri girerek hızla Resulullah'a doğru koştu kendisini Resulullah'ın üzerine attı. Peygamber-i Ekrem de onu okşayıp öpmeye başladı. (Peygamber'in huzurunda bulunan) Melek ona; "Onu seviyor musun?" diye sordu. Peygamber; "Evet." dedi. Melek şöyle devam etti: "Senin ümmetin onu şehit edecektir.

Eğer istersen, onun şehit olacağı yeri göstereyim sana." Sonra o mekanı Resulullah'a gösterdi ve oradan bir miktar çakıl taş veya kırmızı toprak getirdi. Ümmü Seleme de (Resulullah'ın zevcesi) o toprağı alarak elbisesinin içine koydu. Sabit diyor ki: "Biz, orası Kerbela'dır, diyorduk."

Aynı hadis İbn-i Ahmed'in naklinde şu cümleyle bitmiştir: "Peygamber (s.a.a) o toprağı koklayarak şöyle buyurdu: Bu toprak "kerb" (hüzün, keder) ve "bela" kokusu vermektedir."[83]

Yine İbn-i Sa'd'dan, o da Şa'bi'den şöyle nakletmektedir:

"Ali b. Ebi Talib (a.s) Sıffin'e giderken Kerbela'ya yolu düştü, Fırat kenarındaki Neyneva köyüne yetiştiği vakit durdu ve o bölgenin adını sordu. Hazrete, oranın "Kerbela" olduğunu söylediler. Emir'ül Mü'minin (a.s) o kadar ağladı ki, gözyaşlarından yer ıslandı. O zaman şöyle buyurdu: Bir gün Resulullah (s.a.a)'ın huzuruna varınca, ağladığını gördüm.

Kendisine “Niçin ağlıyorsun?” diye sordum, şöyle buyurdu: “Bir kaç dakika önce Cebrail yanıma gelerek, bana evladım Hüseyin’in Fırat’ın kenarında Kerbela adında bir yerde öldürüleceğini bildirdi. O zaman Cebrail koklamam için oranın toprağından bir avuç bana verdi. Bu yüzden kendimi ağlamaktan alamıyorum.”[84]

İbn-i Hacer başka bir yerde şöyle rivayet etmektedir:

Cebrail Peygamber’e; “Senin ümmetin onu öldürecektir.” diye haber verdi. Peygamber; “Evladımı mı?” diye sordu. Cebrail; “Evet, eğer istersen, onun şehit edileceği yeri sana gösteririm.” diye cevap verdi. Sonra da “Taff” (Kerbela’ nın diğer adı) denilen yere işaret etti. Oradan bir miktar kırmızı toprak alarak Peygamber’e gösterdi ve şöyle dedi: “Bu onun şehit düşeceği yerin toprağındandır.”[85]

Ehl-i Sünnet’in Sahihleri ve Müsnedlerinde yer alan bu ve benzeri birçok hadislerden açıkça anlaşılmaktadır ki, Resulullah, Emir’ül Mü’minin’in ve İslam muhaddislerinin nazarında Kerbela bölgesi çok mukaddes ve değerli bir yerdir. Oranın pak toprakları da özel bir imtiyaza sahiptir.

Bazı rivayetlerde yer aldığı üzere Peygamber-i Ekrem (s.a.a), Kerbela toprağını kokladıktan sonra o mukaddes toprağın üzerine göz yaşı döküyor ve şöyle buyuruyordu: “Ne mutlu bu toprağa.”[86]

Evet; gerçi bütün toprak, taş ve temiz yerler üzerine secde etmek caiz ve meşrudur; ama zahirî nezafet ve temizliğin yanı sıra özel bir manevi değer ve kutsiyeti de olan topraklar üzerine secde etmek daha da iyi ve faziletlidir.

Buradan şu sonuca varıyoruz: Mekke-i Mükerreme, Medine-i Münevvere ve Kerbela gibi yerlerin ilahi belgiler ve Allah’ın dostları ile bir bağlantısı oldğunudan dolayı özel bir şerafete sahiptirler ve bu şerafetlerinden dolayı o yerlerin topraklarından alınan bir toprak parçası üzerine secde etmenin hiçbir sakıncası olmamakla birlikte fazileti de vardır.

2- İkinci delilimiz ise, Peygamber (s.a.a)’in Ehl-i Beyt’inden olan İmamların hadisleridir. Bu hadislerin de Resulullah’ın sünneti açısından muteber ve hüccet oldukları önceki bahislerde ispat edildi.

Vesail’uş Şia’da nakledilmiştir:

“İmam Cafer Sadık (a.s)’ın ipekten sarı renkli bir torbası vardı ki, içinde Hz. Hüseyin (a.s)’ın toprağından bir miktar bulunuyordu. Namaz vakti olunca bu toprağı seccadesinin üzerine serpiyor ve onun üzerine secde ediyordu.”[87]

Aynı kitapta şöyle yer almıştır:

“İmam Sadık (a.s), Allah karşısında daha çok huzu, huşu ve tevazu içinde olmak için, Hz. Hüseyin (a.s)’ın toprağından başka bir şey üzerine secde etmezdi.”[88]

Burada iki konuyu daha hatırlatmak istiyoruz:

a- Ehl-i Beyt İmamlarının Kerbela toprağına secde etmeleri ve diğerlerine de bunu tavsiye etmeleri, bunun müstehap ve faziletli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle bütün Şia fakihleri, İmam Hüseyin (a.s)’ın toprağının üzerine secde etmenin müstehap olduğuna dair fetva vermişlerdir.

b- Ehl-i Beyt İmamlarının, Hz. Hüseyin (a.s)’ın mukaddes toprağı üzerine secde etmeye önem vermeleri, Hz. Hüseyin (a.s)’ın Allah'ın dinini diriltme ve tevhit kelimesini yüceltme uğruna şahadete ererek Allah'ın özel bir inayet ve lütfüne mahzar olmasından dolayıdır.

Bu nedenle Şia’nın mâsum İmamları, Hz. Hüseyin (a.s)’ın toprağını başka topraklara tercih ediyor ve Allah'ın rızasını elde etmek ve âlemlerin Rabbinin karşısında tevazu ve ubudiyet izharında bulunmak için o toprağın üzerinde secde ediyorlardı.

Nitekim, az önce naklettiğimiz hadiste de, İmam Sadık (a.s)’ın namazda Allah karşısında daha fazla tevazu içinde olmak için İmam Hüseyin (a.s)’ın toprağının üzerine secde ettiği belirtilmişti.

Böylece sekaleyn hadisi gereğince Kur’an-ı Kerim’in eşi ve dengi olan Ehl-i Beyt İmamlarına göre, İmam Hüseyin (a.s)’ın toprağı üzerine secde etmenin daha faziletli ve uygun olduğu anlaşılmaktadır.

Bu esas üzere, Resulullah (s.a.a) ve Ehl-i Beyt’in siret ve sünnetini takip eden Şiiler de, İmam Hüseyin (a.s)’ın türbeti olarak bilinen Kerbela toprağının üzerine secde etmeyi müstehap biliyor ve namazlarında alınlarını o pâk ve mukaddes toprağın üzerine koyarak yüce Allah karşısında daha bir huzu, tevazu ve ubudiyet içinde olmayı amaçlıyorlar.

3- Üçüncü delilimizi ise şöyle açıklayabiliriz: Şecaat ve yiğitliği, ceddi Resulullah (s.a.a)’tan miras olarak olan Hz. Hüseyin (a.s), bir avuç yaranıyla birlikte Ümeyye Oğullarının icat ettiği tahrif ve bidatler tufanı karşısında gerçek İslam’ı savunmak amacıyla kıyam ederek şahadete erdiler.

Onların, İslam ve Kur’an uğruna yaptıkları bu fedakarlığın hatırasını yaşatmak, İslam ve Kur’an’a iman eden herkesin en yüce, en önemli vazifelerindendir. Çünkü onların hatıralarını yaşatmak Yezitlerin savunup arzuladığı sahte İslam karşısında öz Muhammedî İslam’ı yaşatmak demektir.

Hz. Hüseyin (a.s), mukaddes kıyamının hedefini şöyle beyan etmiştir:

“Ben, şımarıp azarak veya fesat çıkarmak ve zulüm yapmak için kıyam etmedim. Ben, ancak ceddimin ümmetini ıslah etmek için kıyam ettim. İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak ve ceddim Resulullah ile babam Ali b. Ebi Talib’in sireti üzere amel etmek istiyorum.”[89]

Açıktır ki Müslüman bir insan, Allah için secde ettiği sırada İslam şehitlerinin efendisi olan Hz. Hüseyin (a.s)’ın toprağını karşısında müşahede eder ve her namazda alnını o mukaddes toprağın üzerine koyarsa Allah yolunda ve İslam dininin hakimiyeti için canları, malları çocukları eşleri ve dostlarından geçen bu yüce insanların fedakarlıklarını hatırlayarak bu hadiseden özgürlük, şeref, insanlık, İslam ve Kur’an’ı himaye dersleri alır.

Bu esas üzere Kerbela toprağının üzerine secde etmek, insanı tevhit yolundan çıkarmadığı gibi, onun halisane secdesine daha bir anlam kazandırmakta ve Müslümanları Kur’an ve İslam yolunda her türlü fedakarlıkta bulunma hazırlığı içinde olma bilinciyle Allah'a ibadete sevketmektedir.

Bu açıklamalardan da anlaşıldığı gibi, Şii Müslümanların İmam Hüseyin (a.s)’ın türbetinin üzerine secde etmenin müstehap oluğuna inanmaları, Peygamber’in sünneti, Ehl-i Beyt’in sireti ve aklıselim açısından tamamen meşru ve mantıki bir şeydir ve tevhit dininin esaslarıyla da tamamen bağdaşmaktadır.

Şia’nın büyük alimlerinden olan Allame Emini (r.a), Siretuna ve Sünnetuna adlı eşsiz kitabında şöyle demektedir:

“Acaba Allah'ın dinini, belgilerini ve İslamî değerleri savunma ve himaye etme dersleriyle dolu olan mübarek bir türbet (toprak parçası) üzerine secde etmek, Allah'a yakınlaşmak, Onun rızasını kazanmak ve O’nun karşısında tevazu ve ubudiyet izharında bulunmak için daha uygun değil midir?

Acaba Allah’ın yüceliği, büyüklüğü ve izzetinin sembolü olan ve Allah karşısında kulluk ve tevazunun en yüce belirtilerinin sergilendiği bir toprağın üzerine secde etmek, yerin üzerine secde etmenin sırrıyla daha bir uyum içinde değilmidir?! Acaba tevhit ve tevhit yolunda fedakârlık nişanelerini taşıyan, insanın içinde şefkat, merhamet, sevgi ve merhamet duygularının uyandıran bir toprağın üzerine secde etmek, secdenin amacına daha uygun değil midir?!”[90]

Şia’nın büyük alimlerinden bir diğeri olan Aleme Kaşıf’ul Gıta (r.a) de bu hususta şöyle diyor: “Şia’nın (Kerbela toprağından hazırlanan) İmam Hüseyin (a.s)’ın türbeti üzerine secdeyi müstehap bilmesinin bir sebebi de, bu konuda birçok hadisin bulunmasının ve türbetin, genellikle yerlerin ve yerlere serilen sergi, hasır vb.

şeylerin maruz kıldığı toz, kir, mikrop, vs. den uzak ve temiz olmasının yanı sıra, belki bu mukaddes türbetin, yüce hedefler ve ulvi maksatlar için yapılan

fedakârlıkları hatırlatmasıdır. Zira şuurla namaz kılan bir insan alnını böyle bir mukaddes toprağın üzerine koyunca, İmam Hüseyin (a.s)'ın kendisinin, ailesinin ve ashabının İslam uğruna ve zulüm, fesat ve diktatörlüğü yok etmek için gösterdikleri fedakarlıkları hatırlar."[91]

İmam Hüseyin (a.s)'ın Toprağı ve Evliyaullah'ın Eserleriyle Teberrük Etmek

Burada yine başka bir soruyla karşılaşıyoruz: "İmam Hüseyin (a.s)'ın toprağının üzerine secde etmek ve bunu müstehap olarak kabullenmek, bir nevi Allah'ın velileri ve onların eserleriyle teberrük etmek, onlardan uğur ummaktır. Acaba Allah'ın velilerinden ve onların eserlerinden uğur ummak tevhitle bağdaşır mı?"

Bu soruya cevap olarak "Allah'ın velilerinin eserleriyle teberrük etmek" unvanı altında bir bahsi siz okuyuculara sunmaya çalışacağız:

Allah'ın velilerinin eserlerinden uğur ummak, Müslümanlar arasında yeni çıkmış bir şey değildir. Bu amelin köklerini, Resulullah'ın ve sahabenin hayatları döneminde bulmak mümkündür. Hatta, önceki peygamberlerin zamanında da bu amelin revaçta olduğu bilinmektedir. Şimdi Allah'ın velilerinin eserlerinden teberrük ummanın Kur'an ve sünnet açısından meşru olduğunun delillerine geçelim:

1- Kur'an'da yer aldığı üzere Hz. Yusuf kendisini kardeşlerine tanıttığında ve onların hatalarını affettiğinde şöyle dedi:

"Şu gömleğimi alın da götürün, babamın gözlerine sürün, iyileşir, görmeye başlar."[92]

Bir başka ayette ise şöyle buyuruluyor:

"Müjdeci gelip de gömleği gözlerine sürünce, Yakub'un gözleri açıldı, görmeğe başladı."[93]

Kur'an'ın bu güzel sözü, bir Allah peygamberinin (Yakub'un) başka bir peygamberin (Yusuf'un) gömleğiyle teberrük ettiğine apaçık bir delildir. Hatta bu teberrükün Hz. Yakub'un yeniden görmesine sebep olduğunu bile ayet-i kerime beyan etmektedir.

Acaba bu iki peygamberin sözünün tevhit çerçevesinin dışında olduğu söylenebilir mi?

2- Şüphesiz Peygamber-i Ekrem (s.a.a) de Beytullah'ı tavaf ederken Hacer'ül Esved'e el sürüyor ve onu öpüyordu. Buhari, kendi Sahih'inde şöyle diyor: "Bir adam, Abdullah b. Ömer'e Hacer'ül Esved'e el sürmenin hükmünü sorunca kendisine şöyle cevap verdi:

“Resulullah’ı ona el sürerken ve onu öperken gördüm.”[94]

Halbuki eğer bir taşı öpmek veya ona el sürmek Allah'a şirk koşmak olsaydı, tevhit inancının asıl rükünlerinden olan Resulullah (s.a.a) asla böyle bir işi yapmazdı.

3- Sahih ve Müsnedlerde, ayrıca tarih ve siyer kitaplarında sahabenin, Peygamber’in eserleriyle, (elbise, abdest suyu, su taşı vb. şeyleriyle) teberrük ettiklerini ifade eden rivayetlerle doludur. İnsan bu kitaplara müracaat ettiğinde bu amelin meşru olduğu hususunda hiç bir şüphesi kalmamaktadır.

Bu sahadaki rivayetlerin hepsine kısa satırlarda yer vermek imkansız olduğu için onlardan sadece birkaçına yer vermeye çalışacağız:

1- Buhari, kendi Sahih’inde Peygamber ve ashabının bazı özelliklerini anlatan uzun bir rivayetin bir bölümünde şöyle demektedir:

“Peygamber abdest aldığı zaman Müslümanlar onun abdest suyunu elde edebilmek için az kalsın birbirleriyle savaşıyorlardı.”[95]

2- İbn-i Hacer şöyle diyor:

“Müslümanlar, teberrük amacıyla, elini başlarına çeksin diye çocuklarını Peygamber (s.a.a)’e getirirlerdi.”[96]

3- Muhammed Tahir Mekki Şöyle diyor:

“Ümmü Sabit’ten şöyle nakledilmiştir: “Resulullah yanıma geldi ve asılı olan tulumdan ayakta su içti ve ben de kalkıp o tulumun ağzını kestim.”

Sonra Muhammed Tahir Mekki şöyle devam ediyor:

“Bu hadisi Tirmizi de nakleder ve; Sahih ve hasen bir hadistir.” der. Riyaz’us Salihin’in yazarı da bu hadisi naklettikten sonra şöyle der:

“Ümmü Sabit, tulumun ağzını, Peygamber’in mübarek ağzının değdiği yeri korumak ve ondan uğur ummak için kesmiştir. Ashap da Peygamber’in su içtiği yerden su içmeğe çalışırlardı.”[97]

Müslim de, Sahih’inde şöyle rivayet eder:

“Medine’nin hizmetçileri sabah namazında su kaplarıyla Peygamber’in yanına gelirlerdi. Peygamber-i Ekrem de mübarek elini onların su kapların sokuyordu. Soğuk günlerde bile sabah erken Peygamber’in huzuruna vardıklarında Peygamber yine de elini onların su kaplarına sokuyordu.”[98]

Böylece Allah'ın velilerinin eserleriyle teberrük etmenin, onlardan uğur ummanın

caiz olduğu açıklığa kavuşmuş oldu ve Şia'yı bu ameli için şirkle suçlayanların tevhit ve şirkin gerçek manasını tahlil edemedikleri anlaşılmaktadır.

Zira şirkin manası insanın Allah'ın yanı sıra başka birini de ilah olarak kabullenmesi veya ilahi işlerden birini ona isnat etmesi onu varlık aleminde müstakil ve Allah'tan müstağni olarak etkin görmesidir.

Halbuki Şia, Allah'ın velilerinin eserlerini de kendileri gibi, Allah'ın bir yaratığı olarak kabullenmektedir. Onları hem vücut ve yaratılış meselesinde, hem de eserlere menşe olabilme konusunda Allah'a muhtaç olarak görmektedir.

Şia, sadece Allah'ın velilerine saygı göstermek ve onlara karşı halisane muhabbetlerini göstermek için onların eserleriyle teberrük etmektedir.

Eğer Şiiler, Peygamber'in ve Ehl-i Beyt'inin kabirlerini ziyaret ediyor onları öpüyor, kabı ve duvarlarına el sürüyorlarsa, bu Peygamber'e ve Ehl-i Beyt'ine duydukları derin muhabbetten kaynaklanmaktadır. Bu da aşık ve seven insanların fıtratında olan duygusal bir meseledir.

Tatlı dilli bir edip şöyle diyor:

Selma diyarından geçtiğim zaman

Taşı duvarları öptüm durmadan

Gönlüme taht kuran değildi diyar

Duvarı öptüren diyardaki yar.

Bu esas üzere İmam Hüseyin (a.s)'ın türbetinin üzerine secde etmek ve ondan hayır ve uğur ummak, Peygamber'in Kerbela'da şehit düşen evladı ve onun fedakâr yârânının Allah'ın en büyük dostları oldukları içindir.

Onların hatırasını yaşatmak aslında ilahî belgileri yaşatmaktır. Kur'an-ı Kerim, ilahî belgileri ihya etme hakkında şöyle buyuruyor:

"Kim Allah'ın belgilerini yüceltirse bu, kalplerdeki takvadan kaynaklanır."[99]

DIPNOTLAR

---

[1] - Fatır/15.

[2] - Haşr/19.

[3] - Ra’d/15.

[4] - Bihar’ul Envar, c. 82, s. 147.

[5] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 125.

[6] - Sahih-i Buhari, c. 1, Kitab’us Salat, s. 91; Sünen-i Beyhaki, c. 1, s. 212, Bab’ut Teyemmüm, Bi’s said’it Tayyib; İktiza’us Sırat-il Mustakim, İbn-i Teymiyye, s. 332; Sahih-i Müslim, c. 1, s. 371; Sünen-i Nesai, c. 1, Bab’ut Teyemmüm Bi’s said, s. 210; Sünen-i Tirmizi, c. 2, s. 131-133 ve c. 4, s. 123.

[7] - Sahih-i Müslim, c. 1, s. 371; Allame Emini, Siretuna ve Sünnetuna kitabında aynı rivayet, Nesai, Tirmizi ve Ebu Davud’dan da nakletmiştir.

[8] - Sünen-i Beyhaki, c. 6, s. 291.

[9] - Bihar’ul Envar, c. 83, s. 227.

[10] - Misbah’ul Müsned, Şeyh Kivamuddin.

[11] - Kenz’ul Ummal, c. 7, s. 465, Kitab’us Salat, Halep basımı.

[12] - El-Müsannef, c. 1, s. 392.

[13] - İrşad’us Sari, c. 1, s. 405.

[14] - Kenz’ul Ummal, c. 4, s. 99 ve 212, başka bir baskıda ise c. 7, s. 324; El-İsabe, c. 1, s. 502, hadis: 2562; Üsd’ül Gabe, c. 2, s. 161.

[15] - En-Nihaye, İbn-i Esir, c. 2, “Rağm” maddesinde.

[16] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105.

[17] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105.

[18] - Kenz’ul Ummal, c. 4, s. 212, başka bir baskıda ise c. 8, s. 86; Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105.

[19] - Bihar’ul Envar, c. 85, s. 156.

[20] - Ahzab/21.

[21] - Ahkam’ul Kur’an, Cessas Hanefi, c. 3, s. 209, Beyrut basımı.

[22] - Sünen-i Beyhaki, c. 1, s. 102.

[23] - El-Musannef, c. 1, s. 397; Kenz'ul Ummal, c. 4, s. 212 ve başka bir baskıda c. 9, s. 85.

[24] - Sünen-i Nesai, c. 2, s. 208; Bu hadisin mazmununa yakın hadisler, Sahih-i Buhari, Sünen-i Beyhaki, Sünen-i Ebi Davud vb. hadis kitaplarında da nakledilmiştir.

[25] - Mecma'uz Zevaid, c. 2, s. 126.

[26] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 106.

[27] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 132, Ahmed b. Hanbel'den naklen.

[28] - Sünen-i İbn-i Mace, c. 1, Bab'us Sucud-i Ale's Siyabi Fi'l Harri ve'l Berd, s. 328.

[29] - Sünen-i İbn-i Mace, c. 1, s. 328:

[30] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 421, Kitab'us Salat, Bab'us Salati Ale'l Hasir

[31] - Sünen-i İbn-i Mace, c. 1, Bab'us Salat Ale'l Humre, s. 328; ayrıca, Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 421 ve Müsned-i Ahmed, c. 2, s. 269.

[32] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 130, Sahih-i Müslim'den naklen.

[33] - Feth'ul Bari, c. 1, s. 413.

[34] - Bihar'ul Envar, c. 85, s. 157.

[35] - Mucem-ul Evsat ve Mu'cem'us Sağır, Taberani.

[36] - Sahih-i Müslim, c. 1, s. 457; ayrıca, Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 436 ve Müsned-i Ahmed, c. 3, s. 212.

[37] - Sahih-i Müslim, c. 1, s. 457; Sahih-i Buhari, c. 1, s. 107-218; Müsned-i Ahmed, c. 3, s. 130 ve diğerleri.

[38] - Sahih-i Müslim, c. 1, s. 458.

[39] - Tabakat-ı Kubra, c. 8, s. 312 ve Sünen-i Ebi Davud, c. 1, s. 177.

[40] - Sünen-i Kubra, Beyhaki, c. 2, s. 105.

[41] - Müstedrek-i Hakim, c. 1, s. 270 ve Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 103-104.

[42] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105, 1. baskı, Kitab'us Salat, Bab'ul Keşfi Ani's

Secde Fi’s Sucud.

[43] - Tabakat-ı Kubra, c. 6, s. 79, Beyrut baskısı, Mesruk b. Ecda’nın tercümesinde.

[44] - Ahbar-u Mekke, Ezraki, c. 3, s. 151, Razin’den naklen.

[45] - El-Müsannef, c. 1, s. 397.

[46] - El-Müsannef, c. 1, s. 367 ve Mecma’uz Zevaid, c. 2, s. 57, Tebarani’den naklen.

[47] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105 ve c. 1, s. 401.

[48] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105.

[49] - Müsned-i Ahmed, c. 1, s. 388, 401, 437, 462; Bunun aynısı, Sünen-i Beyhaki, c. 1, s. 439’da da nakledilmiştir.

[50] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105-106.

[51] - Sünen-i Beyhaki, c. 2, s. 105-106.

[52] - Sünen-i Beyhaki, c. 1, s. 433 ve c. 2, s. 105-107.

[53] - Sahih-i Müslim, c. 1, s. 433.

[54] - Sahih-i Tirmizi, Kitab’ul Menakib, Bab-u Menakib-i Ehl-i Beyt’in Nebi, c. 5, s. 662, hadis: 3786, Beyrut basımı.

[55] - a.g.e. c. 5, s. 663, hadis: 3788.

[56] - Sahih-i Müslim, Bab-u Fazail-i Ali b. Ebi Talib, c. 7, s. 122-123, Mısır basımı.

[57] - Müstedrek-i Hakim, c. 3, s. 148; Es-Savaik’ul Muhrike, 11. Bab, 1. Fasıl, s. 149. Bu hadis bu nakile yakın bir muhtevayla şu kitaplarda da yer almıştır: Müsned-i Ahmed, c. 5, s. 182, Kenz’ul Ummal, c. 1, Bab’ul İtisami bi’l Kitabi ve’s Süneti, s. 44.

[58] - Sahih-i Müslim, 7. Cüz, Bab-u Fezail-i Ali b. Ebi Talib, Mısır basımı, s. 123.

[59] - Sahih-i Müslim, c. 6, s. 3, Mısır baskısı.

[60] - a.g.e.

[61] - Nehc’ül Belağa, Suphi Salih, 144. Hutbe.

[62] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 591.

[63] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 593.

[64] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 592.

[65] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 609.

[66] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 593.

[67] - Vesail'uş Şia, c. 3, s. 594.

[68] - Cami-u Ehadis'iş Şia, c. 1, s. 129.

[69] - Cami-u Ehadis'iş Şia, c. 1, s. 129.

[70] - Sahih-i Buhari, c. 2, s. 81.

[71] - Sahih-i Buhari, c. 1, s. 101, 107 ve 143.

[72] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 131, Müslim'den naklen.

[73] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 131, Müslim'den naklen.

[74] - El-Feth, c. 1, s. 414.

[75] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 131; Neyl'ül Evtar'dan naklen.

[76] - Vesail'uş Şia, c. 3, Kitab'us Salat, Ebvab-u Ma Yüscedu Aleyh, 4. Bab, 1. Hadis.

[77] - Vesail'uş Şia, c. 3, Kitab'us Salat, Ebvab-u Ma Yüscedu Aleyh, 4. Bab, 2. Hadis.

[78] - Vesail'uş Şia, c. 3, Kitab'us Salat, Ebvab-u Ma Yüscedu Aleyh, 4. Bab, 7. Hadis.

[79] - Feth'ul Bari, c. 1, s. 410 ve Şerh'ul Ahvezi, c. 1, s. 272.

[80] - Feth'ul Bari, c. 1, s. 410 ve Şerh'ul Ahvezi, c. 1, s. 272.

[81] - Tabakat-ı Kubra, c. 6, s. 79, Beyrut baskısı, Mesruk b. Ecda'nın hayatı bölümünde.

[82] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 134.

[83] - es-Savaik'ul Muhrika, s. 192.

[84] - es-Savaik’ul Muhrika, s. 193.

[85] - es-Savaik’ul Muhrika, s. 193. Bu hususta Sünni ve Şii kitaplarında birçok hadis mevcuttur. Daha fazla bilgi edinmek için şu kitaplara müracaat edilebilir:

Kenz’ul Ummal, c. 13, s. 111-112; el-Hasais (Suyuti), c. 2, s. 125; Menakıb-i İbn-i Meğazili, Bihar’ul Envar, c. 44, el-Mucem’ul Kebir (Taberani), s. 144, İkdül Ferid, c. 2, es-Sevaik’ul Muhrike ve benzeri birçok hadis kitabı.

[86] - İhkak’ul Hak, c. 11, s. 347; Mucem-ul Kebir, Tehzib’üt Tehzib, Kifayet’ut Talib (Genci-i Şafii), Maktel’ul Hüseyn (a.s) (Harezmi) ve benzeri kitaplardan naklen.

[87] - Vesail’uş Şia, c. 3, s. 608.

[88] - Vesail’uş Şia, c. 3, s. 608.

[89] - Avalim’ul Ulum, c. 17, s. 179; Bihar’ul Envar, c. 44, s. 329.

[90] - Siretuna ve Sünnetuna, s. 141.

[91] - el-Arz ve’türbet’ül Hüseyniye.

[92] - Yusuf/93.

[93] - Yusuf/96.

[94] - Sahih-i Buhari, c. 2, Kitab’ul Hac, Bab-u Takbil’il Hacer, c. 2, Mısır baskısı.

[95] - Sahih-i Buhari, c. 3, Bab-u Ma Yecuzu Min’eş Şurut-i fi’l İslam, Bab’uş Şurut fi’l Cihad-i ve’l Musalaha, s. 195.

[96] - El-isabe, c. 1 kitabın hutbesi, s. 7, Mısır baskısı.

[97] - Teberrük’üs Sahabe (Muhammed Tahir Mekki), 1. Fasıl, s. 29, Farsça tercümesi.

[98] - Sahih-i Müslim, c. 7, s. 79, Kitab’ul Fezail, Daha fazla bilgi için şu kaynaklara müracaat edebilirsiniz:

Sahih-i Buhari, Kitab’ul Eşribe; Muvatta-i Malik, c. 1, s. 138, Bab’us Salavat Alen Nebi; Üsd’ül Gabe, c. 5, s. 90; Müsned-i Ahmed, c. 4, s. 32; el-İstiab, “el-İsabe” hamişinde, c. 3, s. 631;. Feth’ul Bari, c. 1, s. 281-282.

[99] - Hacc/32.